

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

БАКАЛАВР
(освітній ступінь)

Кафедра технологій захисту навколишнього середовища та охорони праці

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан будівельного факультету

_____ /Іванченко Г.М. /
« 29 » _____ червня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Охорона праці в будівництві та цивільний захист

(назва освітньої компоненти)

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
192	Будівництво та цивільна інженерія Промислове і цивільне будівництво

Розробники:

Гунченко О.М. к.т.н., доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ТЗНС та ОП

протокол № 11 від « 29 » червня 2022 року

Завідувач кафедри

(підпис)

/Тетяна ТКАЧЕНКО/

Схвалено гарантом освітньої програми _____

Гарант ОП

(підпис)

/_____/

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності

протокол № _____ від « _____ » _____ 2022 року

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: денна											Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету
		Кредитів на сем.	Обсяг годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			Сам. роб.	КП	КР	РГР	Конт. роб				
				Разом	Л	Лр						Пз			
у тому числі															
192	Будівництво та цивільна інженерія Промислове і цивільне будівництво	3,0	90	40	24	6	10	50		1		1	Залік	4	

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: заочна (вечірня)											Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету
		Кредитів на сем.	Обсяг годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			Сам. роб.	КП	КР	РГР	Конт. роб				
				Разом	Л	Лр						Пз			
у тому числі															
192	Будівництво та цивільна інженерія Промислове і цивільне будівництво	3,0	90	18	10	6	2	72				1	Залік	8	

Мета та завдання освітньої компоненти

Мета дисципліни: надання знань, умінь, та формування компетентностей й програмних результатів навчання для здійснення ефективної професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення промислових техногенних аварій та природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах, і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях. Окремими питаннями при вивченні дисципліни розглянуто аспекти цивільного захисту в умовах виконання персоналом будівельної галузі професійних завдань та під час перебування у громадських місцях та на відкритих територіях у повсякденному житті.

Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<http://org2.knuba.edu.ua>). Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі будівництва та цивільної інженерії.
Загальні компетентності	
ЗК	ЗК02. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
СК	СК03. Здатність проєктувати будівельні конструкції, будівлі, споруди та інженерні мережі, з урахуванням інженерно-технічних та ресурсозберігаючих заходів, правових, соціальних, екологічних, техніко-економічних показників, наукових та етичних аспектів, і сучасних вимог нормативної документації у сфері архітектури та будівництва, охорони довкілля та безпеки праці. СК04. Здатність обирати і використовувати відповідні обладнання, матеріали, інструменти та методи для проєктування та реалізації технологічних процесів будівельного виробництва. СК06. Здатність до інжинірингової діяльності у сфері будівництва, складання та використання технічної документації. СК07. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення

	<p>рішень у сфері архітектури та будівництва у непередбачуваних робочих контекстах.</p> <p>СК12. Здатність розробити організаційно-технологічні рішення ведення промислових і цивільних будівель та споруд з урахуванням техніко-економічних показників, інженерно-технічних та ресурсозберігаючих заходів.</p>
--	--

**Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в
результаті засвоєння освітньої компоненти**

Код	Програмні результати
РН	<p>РН01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв’язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.</p> <p>РН02. Брати участь у дослідженнях та розробках у сфері архітектури та будівництва.</p> <p>РН04. Проєктувати та реалізовувати технологічні процеси будівельного виробництва, використовуючи відповідне обладнання, матеріали, інструменти та методи.</p> <p>РН05. Використовувати та розробляти технічну документацію на усіх стадіях життєвого циклу будівельної продукції.</p> <p>РН08. Раціонально застосовувати сучасні будівельні матеріали, вироби та конструкції на основі знань про їх технічні характеристики та технологію виготовлення.</p> <p>РН09. Проєктувати будівельні конструкції, будівлі, споруди, інженерні мережі та технологічні процеси будівельного виробництва, з урахуванням інженерно-технічних та ресурсозберігаючих заходів, правових, соціальних, екологічних, техніко-економічних показників, наукових та етичних аспектів, і сучасних вимог нормативної документації, часових та інших обмежень, у сфері архітектури та будівництва, охорони довкілля та безпеки праці.</p> <p>РН16. Розробляти організаційно-технологічні рішення зведення промислових і цивільних будівель та споруд, з урахуванням техніко-економічних показників, інженерно-технічних та ресурсозберігаючих заходів. __</p>

Програма дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАЦІ»

Лекція 1.

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці.

1. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном.
2. Предмет і методи охорони праці.
3. Суб'єкти і об'єкти охорони праці.
4. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці.
5. Конституційні засади охорони праці в Україні.

Тема 2. Законодавство України про охорону праці.

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці.
3. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці.
4. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів.
5. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.
6. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.
7. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП.
8. Стандарти в галузі охорони праці. Національні стандарти України з охорони праці. Санітарні, будівельні норми, інші загальнодержавні документи з охорони праці.
9. Акти з охорони праці, що діють в організації, їх склад і структура. Інструкції з охорони праці. Розробка та затвердження актів з охорони праці, що діють в організації.
10. Фінансування охорони праці. Основні принципи і джерела.

Лекція 2.

Тема 3. Організаційні основи створення безпечних умов праці на підприємствах в галузі будівництва.

1. Економічна ефективність заходів з охорони праці.
2. Регулювання питань з охорони праці у колективному договорі (угоді).

Тема 4. Аналіз та профілактика виробничого травматизму. Надання першої долікарської допомоги постраждалим.

1. Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру.
2. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві.
3. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань.

4. Розподіл травм за ступенем тяжкості.
5. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.

«ОСНОВИ ВИРОБНИЧОЇ БЕЗПЕКИ»

Лекція 3.

Тема 5. Шкідливі та небезпечні виробничі фактори. Класифікація та санітарно-гігієнічні вимоги до виробничої зони.

1. Класи шкідливості підприємств за санітарними нормами.
2. Санітарно-захисні зони підприємств.
3. Вимоги до розташування промислового майданчика підприємства, до виробничих та допоміжних приміщень.
4. Енерго- та водопостачання, каналізація, транспортні комунікації. Вимоги охорони праці до розташування виробничого і офісного обладнання та організації робочих місць.

Тема 6. Метеорологічні умови праці та їх роль у життєдіяльності людини. Вентиляція – як технічний засіб нормалізації повітря робочої зони.

1. Робоча зона та повітря робочої зони.
2. Мікроклімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів мікроклімату.
3. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату.
4. Склад повітря робочої зони: джерела забруднення повітряного середовища шкідливими речовинами (газами, парою, пилом, димом, мікроорганізмами).
5. Гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих речовин. Контроль за станом повітряного середовища на виробництві.
6. Заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони.
7. Вентиляція. Види вентиляції. Організація повітрообміну в приміщеннях, повітряний баланс, кратність повітрообміну.
8. Природна вентиляція.
9. Системи штучної (механічної) вентиляції, їх вибір, конструктивне оформлення.
10. Місцева (локальна) механічна вентиляція.

Лекція 4.

Тема 7. Освітлення виробничих приміщень та відкритих будівельних майданчиків.

1. Основні світлотехнічні величини.
2. Класифікація виробничого освітлення. Основні вимоги до виробничого освітлення. Природне, штучне, суміщене освітлення.
3. Нормування освітлення, розряди зорової роботи.
4. Експлуатація систем виробничого освітлення.
5. Джерела штучного освітлення, лампи і світильники.
6. Загальний підхід до проектування систем освітлення.

Лекція 5.

Тема 8. Віброакустичні фактори промислового середовища.

1. Джерела, класифікація і характеристики вібрації.
2. Гігієнічне нормування вібрацій.
3. Методи контролю параметрів вібрацій.
4. Типові заходи та засоби колективного та індивідуального захисту від вібрацій.
5. Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота, коливальна швидкість. Звукова потужність джерела звуку.
6. Класифікація шумів за походженням, за характером, спектром та часовими характеристиками.
7. Нормування шумів. Контроль параметрів шуму, вимірювальні прилади.
8. Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.
9. Інфразвук та ультразвук. Джерела та параметри інфразвукових та ультразвукових коливань.
10. Нормування та контроль рівнів, основні методи та засоби захисту від ультразвуку та інфразвуку.

Тема 9. Електромагнітні випромінювання та радіаційна безпека.

1. Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів. Характеристики полів і випромінювань.
2. Нормування електромагнітних випромінювань. Прилади та методи контролю.
3. Захист від електромагнітних випромінювань і полів.
4. Класифікація та джерела випромінювань оптичного діапазону. Особливості інфрачервоного (ІЧ), ультрафіолетового (УФ) та лазерного випромінювання, їх нормування, прилади та методи контролю.
5. Засоби та заходи захисту від ІЧ та УФ випромінювань.
6. Класифікація лазерів за ступенями небезпечності лазерного випромінювання. Специфіка захисту від лазерного випромінювання.
7. Виробничі джерела, іонізуючого випромінювання, класифікація і особливості їх використання.
8. Типові методи та засоби захисту персоналу від іонізуючого випромінювання у виробничих умовах.

Лекція 6.

Тема 10. Електробезпека. Вплив електричного струму на людину.

1. Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.
2. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом.
3. Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою.
4. Напруга кроку та дотику.
5. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.

6. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

Тема 11. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.

1. Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин.
2. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю.
3. Класифікація вибухо-небезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон.
4. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту.
5. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння.
6. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах.
7. Вивчення питань пожежної безпеки працівниками.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3.

«ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»

Лекція 7.

Тема 12. Роль і завдання цивільного захисту у повсякденних умовах.

1. Моніторинг і сценарний аналіз виникнення і розвитку надзвичайній ситуації. Основні завдання цивільного захисту в спільній системі безпеки держави у мирний час та у особливий період (воєнний час).
2. Загальні принципи організації та структура установ цивільного захисту України, планування з питань цивільного захисту.
3. Сили та засоби цивільного захисту України.
4. Особливості організації цивільного захисту в інших державах.

Тема 13. Аналіз причин, масштабів та наслідків небезпечних ситуацій в Україні, шляхи і методи їх подолання.

1. Аналіз причин, масштабів та наслідків небезпечних ситуацій в Україні, шляхи і методи їх подолання.
2. Розробка та виконання комплексних цільових програм захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.
3. Розв'язання проблем техногенно-екологічної безпеки по галузям промисловості країни.

Лекція 8.

Тема 14. Основні заходи щодо захисту населення і територій.

1. Інформування та оповіщення.
2. Спостереження та контроль.
3. Застосування засобів колективного та індивідуального захисту.
4. Укриття населення в захисних спорудах
5. Евакуаційні заходи .
6. Транспортне забезпечення евакуаційних заходів.

7. Медична допомога в надзвичайних ситуаціях.
8. Дезактивація техніки та транспортних засобів.
9. Знезараження території, споруд, транспорту та техніки.
10. Гуманітарна допомога в надзвичайних ситуаціях. Психологічний захист та надання допомоги населенню, що постраждало внаслідок надзвичайних ситуацій.
11. Порядок надання фінансової допомоги з резервного фонду державного бюджету. Організаційно-економічні заходи у сфері захисту населення і територій.
12. Самодопомога і взаємодопомога в надзвичайних ситуаціях.

Лекція 9.

Тема 15. Особливості організації управління надзвичайними ситуаціями в різний період.

1. Підготовка до реагування на надзвичайні ситуації в умовах осінньо-зимового періоду.
2. Організація реагування на надзвичайні ситуації весняно-літнього періоду.
3. Організація реагування на надзвичайні ситуації при використанні засобів масового ураження.

Тема 16. Стійкість роботи об'єктів будівельної індустрії у надзвичайних ситуаціях.

1. Вимоги, які висуваються до будівництва міст, промислових об'єктів і комунально-енергетичних систем.
2. Основи стійкості роботи об'єктів будівельної індустрії.
3. Шляхи і способи підвищення стійкості об'єктів будівельної індустрії.

Лекція 10.

Тема 17. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

1. Навчання за місцем роботи.
2. За місцем навчання.
3. Навчання за місцем проживання.
4. Відповідальність за навчання та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту

Тема 18. Сховища, протирадіаційні укриття цивільного захисту та їх будівництво.

1. Загальні положення і основні вимоги до розміщення і будівництва сховищ та протирадіаційних укриттів;
2. Будівництво завчасно зведених сховищ, протирадіаційних укриттів і пристосування під них різних споруд і приміщень;
3. Будівництво швидко споруджених сховищ, протирадіаційних укриттів і простих схованок.

Лекція 11.

Тема 19. Організація і проведення рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єктах будівельної індустрії у надзвичайних ситуаціях.

1. Мета, зміст та умови виконання Р та ІВР.
2. Рятувальні роботи в осередку хімічного ураження.
3. Особливості ліквідації наслідків землетрусів.
4. Особливості ліквідації наслідків повені.
5. Особливості ліквідації наслідків біологічної аварії.
6. Особливості ліквідації наслідків аварій на транспорті, на залізничному транспорті, на повітряному транспорті, на водному транспорті .
7. Особливості ліквідації наслідків терористичних актів, при використанні засобів масового ураження (при бомбардуванні, при обстрілах ракетно-артилерійськими установками, мінометами). Проведення РІНР у вогнищах ураження у воєнний час.
8. Особливості ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на комунально-енергетичних і технологічних мережах.
9. Використання сил та засобів цивільного захисту при ліквідації вогнищ, утворених при аваріях на АЕС.
10. Заходи безпеки під час проведення рятувальних та інших невідкладних робіт.

Лекція 12.

Тема 20. Прилади радіаційної, хімічної розвідки і дозиметричного контролю.

1. Завдання дозиметрії у сфері цивільного захисту.
2. Класифікація дозиметричних приладів.
3. Прилади контролю доз радіації.
4. Дозиметричні прилади нового покоління.
5. Технічні засоби індикації сильно діючих отруйних речовин (СДОР) – прилади хімічної розвідки.

Лабораторні роботи

Лабораторна робота № 1. Дослідження та оцінка впливу параметрів мікроклімату на організм працівників.

Лабораторна робота № 2. Дослідження та оцінка виробничого освітлення.

Лабораторна робота № 3. Оцінка шуму та вібрації на виробництві.

Практичні заняття

Практичне заняття № 1. Дослідження норм законодавства, правових та організаційних основ охорони праці. Аналіз рівня виробничого травматизму на підприємстві.

Практичне заняття № 2. Дослідження та оцінка стану електробезпеки на робочих місцях.

Практичне заняття № 3. Визначення рівня та коду надзвичайної ситуації за словесним описом повідомлення про неї. Розрахунок основних параметрів захисних споруд.

Практичне заняття № 4. Визначення необхідної кількості рятувальників та техніки для проведення рятувальних та аварійно-відновлювальних робіт на об'єкті.

Практичне заняття № 5. Визначення параметрів хвилі прориву при руйнуванні гідротехнічної споруди та кількості плавзасобів для евакуації населення із зони затоплення.

Індивідуальне завдання

Тематика контрольної роботи (індивідуального завдання) присвячена питанням безпеки персоналу та організації охорони праці на підприємстві (в організації), ідентифікації та оцінці виробничих ризиків та основним завданням системи управління охороною праці та відповідних служб у питаннях забезпечення стійкості організації в умовах наявних та прогнозованих ризиків техногенного, екологічного та соціального характеру, методам забезпечення цивільного захисту населення.

Політика щодо академічної доброчесності

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Використання у контрольній роботі наукового доробку інших авторів без посилання на джерело інформації не припустимо.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі контрольної роботи); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту Здобувачем на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання виконується у формі контрольної роботи. Контрольна робота повинен мати обсяг від 15 до 20 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. Захист контрольної роботи може проводитись з використанням візуального графічного представлення результатів у формі проекту та презентації.

Література, що рекомендується для виконання контрольної роботи, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці дисципліни.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь Здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від Здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за контрольну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання								Інд. робота	Підсум- ковий тест	Сум а балі в
Змістовні модулі										
1		2			3					
Л.р. 1	Л.р. 2	Л.р. 3	П.З. 1	П.З. 2	П.З. 3	П.З. 4	П.З. 5			
7	7	7	7	7	7	7	7	12	40	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	12	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2018 року), дотримання норм доброчесності)
	11	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2018 року), дотримання норм доброчесності)
добре	10	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2018 року), дотримання норм доброчесності)
	9	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	7	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни

Підручники:

- 1) 1. Запорожець О.І. Основи охорони праці : підручник, 2-ге видання. Київ : ЦУЛ, 2018. 264 с. ISBN 978-617-673-423-9.
- 2) Одарченко М.С. Основи охорони праці : підручник / М.С. Одарченко, А.М. одарченко, В.І. Степанов, Я.М. Черненко. Харків : Стиль-Издат. 2017. 334 с.
- 3) Березуцький В. В. Ризик орієнтований підхід в охороні праці / В. В. Березуцький. – Saarbrücken : LAP Lambert Academic Publishing, 2019. 108 с.
- 4) Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручник / В. В. Березуцький [та ін.] ; під ред. проф. В. В. Березуцького. Харків : НТУ "ХП", 2018. 553 с.
- 5) Беликов А.С., Сафонов В.В., Нажа П.Н. Охрана труда в строительстве : підручник / За ред. Беликова А.С. Київ : Основа, 2014. 592 с.
- 6) Багас О.П., Фігура О.В. Особиста безпека та основи виживання в екстремальних ситуаціях. Навчальний посібник. — Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2012. - 250 с.
- 7) Цивільна оборона та цивільний захист: Підручник. - 3-тє вид., стер. Затверджено МОН / Стеблюк М.І. - К., 2013. - 487 с.

Навчальні посібники:

8. Ризик-менеджмент використання обладнання та технологій : навч. посібник для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека», освітня програма «Охорона праці» / В.В. Березуцький. Харків : ФОП Панов А.М. 2020. 424 с.
9. Грибан В.Г., Негодченко О.В. Охорона праці : навч. посіб., 2-е вид. Київ : ЦНЛ. 2019. 280 с. ISBN 978-966-364-832-3.
10. Березуцький В.В. Небезпечні виробничі ризики та надійність: навч. посібник / В.В. Березуцький, М.І. Адаменко; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків: ФОП Панов А.М., 2016. 385 с.
11. Заїченко В. І. Конспект лекцій з курсу «Безпека праці в будівництві» (для студентів 4 курсу денної і 5 курсу заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.060101 – «Будівництво», спеціалізація «Охорона праці в будівництві») / В. І. Заїченко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ, 2014. – 98 с.
12. Вовк Ю. Я. Охорона праці в галузі. Навчальний посібник / Ю. Я. Вовк, І. П. Вовк – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А. – 2015. – 172 с.

13. Варивода К. С., Горденко С. І. Цивільний захист : підручник. Переяслав (Київ. обл.) : Домбровська Я. М., 2020. 596 с.

14. Левчук К. О. Цивільний захист: навчальний посібник / К. О. Левчук, Р. Я. Романюк, А. О. Толок - Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2016 р. - 325 с.

15. Цивільний захист: Навчально-методичний комплекс для підготовки спеціалістів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» в аграрних вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації для всіх напрямів підготовки за вимогами кредитно-модульної системи / М.М. Сакун, А.С. Окіпняк, В.Ф. Нагорнюк та ін.; за редакцією М.М. Сакуна та А.С. Окіпняка. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2015. – 480 с.

Нормативна література:

16. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».

17. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».

18. ДСТУ 2293:2014. «Охорона праці. Терміни та визначення понять».

19. Закон України Про охорону праці URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.

20. Закон України Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.

21. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF#Text>.

22. Типове положення Про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0316-07#Text>.

23. Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0141-93#Text>.

24. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-92-%D0%BF#Text>.

25. Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0041205-92#Text>.

26. Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-18#Text>.

27. ДСанПіН 3.3.2-007-98 Гігієнічні вимоги до організації роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0007282-98#Text>.

28. Мінімальні вимоги з охорони праці на тимчасових або мобільних будівельних майданчиках. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-17#Text>.

29. НПАОП 0.00-7.11-12. Загальні вимоги стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників. Затв. Наказом МНС України №67 від 25.01.2012.

30. ДСТУ ISO 45001:2019 Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування (ISO 45001:2018, IDT). URL : http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=88004.

31. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14#Text>.

32. ДБН В.1.2-14:2018 Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель і споруд.

33. ДБН В.1.1-12:2014 Будівництво в сейсмічних районах України.

34. ДСТУ-Н Б В.1.1-38:2016 Настанова щодо інженерного захисту територій, будівель і споруд від підтоплення та затоплення.

35. ДСН 3.3.6.042-99. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.

URL : https://dnaop.com/html/34094/doc-%D0%94%D0%A1%D0%9D_3.3.6.042-99.

36. ДБН В.2.5-28:2018 Природне і штучне освітлення. URL: <https://ledeffect.com.ua/images/branding/dbn2018.pdf>.

37. ДБН В.2.5-67:2013 Опалення, вентиляція та кондиціонування. URL : http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=50154.

38. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va037282-99#Text>.

39. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va039282-99#Text>.

40. ДСТУ Б В.2.5-82:2016 Електробезпека в будівлях і спорудах. Вимоги до захисних заходів від ураження електричним струмом. URL : http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=65395.

41. ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги. URL : <https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-88>.

42. ДСТУ Б В.1.1-36:2016 Визначення категорій приміщень, будинків, установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою. URL : https://dbn.co.ua/load/normativy/dstu/dstu_b_v_1_1_36/5-1-0-1759.

43. ДБН В.2.2-28-2010 «Будинки і споруди. Будинки адміністративного та побутового призначення».

44. ДСТУ 7299:2013. Дизайн і ергономіка. Робоче місце оператора. Взаємне розташування елементів робочого місця. Загальні вимоги ергономіки (замінює ГОСТ 22269-76).

45. ДСТУ 8604:2015 Дизайн і ергономіка. Робоче місце для виконання робіт сидячи. Загальні ергономічні вимоги.

46. ДСТУ 8604:2015 Дизайн і ергономіка. Робоче місце при виконанні робіт сидячи. Загальні ергономічні вимоги (замінює ГОСТ 12.2.032-78).

47. ДСТУ 7950:2015 Дизайн і ергономіка. Робоче місце при виконанні робіт стоячи. Загальні ергономічні вимоги (замінює ГОСТ 12.2.033-78).

48. ДСТУ 7951:2015 Дизайн і ергономіка. Крісло оператора. Загальні ергономічні вимоги (замінює ГОСТ 21889-76).

49. ДСТУ 7252:2011. Дизайн і ергономіка. Зал і кабіни операторів взаємне розташування місць. Загальні вимоги ергономіки (замінює ГОСТ 21958-76).

50. ДСТУ 7238:2011. Система стандартів безпеки праці. Засоби колективного захисту працюючих. Загальні вимоги та класифікація.

51. «Кодекс законів про працю України» N 322-VIII від 10.12.71 (редакція станом на 25.07.2018). Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

52. Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII Про національну безпеку України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

53. Закон України від 16.11.2021 № 1882-IX Про критичну інфраструктуру.

Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text>.

54. ДСТУ EN ISO 22300:2017 Безпека суспільства. Словник термінів (EN ISO 22300:2014, IDT; ISO 22300:2012, IDT).

55. ДСТУ 3891:2013 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Терміни та визначення основних понять.

56. ДСТУ 5058:2008 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Основні положення. З поправкою.

57. НАПБ Б.07.033-2013 Порядок здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

58. ДБН А.3.1-9:2015 Захисні споруди цивільного захисту. Експлуатаційна придатність закінчених будівництвом об'єктів.

59. ДБН В.1.2-4:2019 Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (ДСК).

60. ДСТУ 7098:2009 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків. Загальні положення.

61. ДСТУ 8773:2018 Склад та зміст розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту в складі проектної документації на будівництво об'єктів. Основні положення.

Методичні вказівки

1) Дослідження норм законодавства, правових та організаційних основ охорони праці : метод. вказівки до виконання практичного заняття / О.Г. Вільсон, М.А. Касьянов, Н.С. Журавська, О.М. Гунченко К.: КНУБА, 2016. 24 с.

2) Дослідження параметрів вібрації і методів захисту : метод. вказівки до виконання лабораторної роботи / В.Т. Кравчук, В.Г. Дзюбенко, О.Г. Дедечек. Київ : КНУБА, 2017. 32 с.

3) Дослідження параметрів виробничого шуму і методів захисту : метод. вказівки до виконання лабораторної роботи з дисципліни «Основи охорони праці / В.Т. Кравчук, В.Г. Дзюбенко, О.Г. Дедечек. К.: КНУБА, 2017. 27 с.

Допоміжна література

1) Вайда Т. С. До лікарської допомоги: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 874 с. 5. Вареник О.С. Наукова інтерпретація, сутність і значення локального правового регулювання охорони праці. Соціальне право. 2018. № 2. С. 20-25.

2) Яковлев О.А. Фундаментальні проблеми правового регулювання умов праці і встановлення гарантій для працівників: монографія. Харків: Право, 2019. 456 с.

3) Hunchenko O. Methodology of risk-oriented on the basis of safety function deployment / O. Hunchenko // International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE). ISSN: 2277-3878, Volume-8, Issue-2, July 2019. P. 5787-5790. URL : <https://www.ijrte.org/wp-content/uploads/papers/v8i2/B1706078219.pdf>.

4) Hunchenko O. Methodology for assessment and management of industrial risks / Oksana Hunchenko, Yuliia Bereznytska, Denys Chernyshev // XV International May Conference on Strategic Management – IMCSM19 May 24 – 26, 2019, Bor, Serbia IMCSM Proceedings. - Volume XV, Issue (1), (2019). ISSN 2620-0597. P. 311-319. URL : <https://drive.google.com/file/d/18f5D0yQe-VJx64Y7yzSr6M2pSczdItk/view>.

5) Oksana Hunchenko Integrated management systems as a basis for sustainable development // *Innovative Technology in Architecture and Design (ITAD 2020) IOP Conf. Series: Materials Science and Engineering*. - Volume 907 (2020) 012081 IOP Publishing doi:10.1088/1757-899X/907/1/012081. URL:

<https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1757-899X/907/1/012081/pdf>.

6) Гунченко О.М. Удосконалення методики оцінювання та управління виробничим ризиком / О.М. Гунченко, А.С. Беліков, М.А. Касьянов, В.А. Шаломов, П.І. Стефанович. *Новини інженерної науки Придніпров'я. Наук.-практ. журн ПДАБА*. Дніпро, 2017, № 1 (2). С. 30-38.

7) Гунченко О.М. Розробка процедури керування ризиками небезпек та можливостей при виконанні робіт на висоті у будівельній галузі / О.М. Гунченко. *Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*. Дніпро, 2020. №6 (271-272). С 76-86.

Інформаційні ресурси:

Репозитарій КНУБА: <https://repository.knuba.edu.ua/>

Освітній сайт КНУБА: <https://org2.knuba.edu.ua/>

Офіційний сайт Держпраці: <https://dsp.gov.ua/>

Офіційний сайт Фонду соціального страхування: <http://www.fssu.gov.ua/>

Електронна бібліотека нормативних документів Будстандарт:
<http://online.budstandart.com/ua>.